СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 54. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го БЕРЕЗНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 21, 1987 No. 54. VOL. XCIV.

А. КОРЯҐІН ЗАКЛИКАЄ ДО ПРИПИНЕННЯ НАДУЖИТТЯ ПСИХІЯТРІЇ В СССР

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер інформує у числі з 17-го березня ц.р., що лікар Анатолій Коряґін, недавно звільнений з конц табору, який перед тим відсидів шість років в тюрмі і таборах невільничої праці, звернувся до совєтських властей з пропозицією покликати до життя спеціяльну урядову комісію, яка перевірила б закиди про надужиття психіятрії і висилання здорових в'язнів до психіятричних закладів для покарання і тортур.

А. Коряґін заявив під час інтерв'ю, що психіятричні заклади, на жаль, не були заторкнені „гласністю" і „реформами" генерального секретаря ЦК КПСС, а фактом є, що вони служать знаряддям для політичного утиску багатьох політичних в'язнів, які, крім дещо відмінної від компартії думки, позатим цілком фізично і духовно здорові і не потребують лікарського, тим більше психіятричного втручання.

„Головну увагу партія і уряд звернули на звільнення деяких негрізних в'язнів з численних концтаборів і тюрем, залишаючи в тіні в'язнів сумління у психіятричних лікарнях", — заявив Коряґін кореспондентові.

Міжнародна Амнестія, головне бюро якої знаходиться в Лондоні, має на своєму списку принаймні 50 в'язнів сумління, які тепер перебувають у совєтських психіятричних закладах. Дисидентські групи в СССР підтвердили, що психіятричні заведення все ще є пострахом для політичних в'язнів і поліційним застрашуванням, що його так часто надуживають працівники КҐБ. Два тижні тому, наприклад, КҐБісти заарештували поновно Серафіма Євсюкова, який був звільнений з „психушки" в лютому, і відвезли його знову до цієї відомої в СССР „інституції" тільки за те, що він брав участь у публічному протесті проти поганої поведінки міліції і агентів КҐБ з громадянами.

А. Коряґін був звільнений з концтабору 19-го лютого ц.р., і дістав дозвіл виїхати до родинного міста Харкова в Україні. Інтерв'ю кореспондентові він дав в Москві під час свого там перебування. При тому він заявив, що правдоподібно старатиметься про виїзд за кордон тому, що втратив надію на поправу відносин в Совєтському Союзі і на зміну теперішньої системи. „Робляться деякі спроби на найвищому рівні, щоб дещо принаймні злібералізувати теперішню систему, але все робиться без накресленого заздалегідь пляну і при частинному спротиві совєтських бюрократів", — заявив Коряґін. На його думку одного дня все може повернутися до „старого способу життя" і до старих методів терору і цілковитої заборони „гласності". „Я не думаю, що режим може змінитися, якщо він й далі визнає головною ідеологією марксизм-ленінізм. В такій ситуації залишиться диктатура пролетаріяту", — каже Коряґін, якому швайцарська амбасада надіслала привітального листа і пропозицію, що він може виїхати з родиною до Швайцарії на постійне перебування.

Покищо Коряґін відмо-

(Закінчення на стор. 3)

СЛІДЧА ПРИЗНАЛАСЯ, ЩО ПОДАВАЛА ПРІЗВИЩА ЗАПІДОЗРЕНИХ ПРИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЗНІМОК

ЛІКАРСЬКА ФОТО-ЕКСПЕРТИЗА ПІДТВЕРДИЛА ЗАЯВИ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Єрусалим, Ізраїль (АН-ЧЕЙН, тел.). — Міріям Радівкер, 80-літня слідча, яка на доручення поліції записувала свідчення уцілілих свідків з нацистських концентраційних таборів, призналася під час опитування обороною тут на процесі Івана Дем'янюка у четвер, 19-го березня, що вона подавала прізвища Федора Федоренка і Івана Дем'янюка під час ідентифікації знімок опитуваними свідками.

На запит ізраїльського оборонця І. Дем'янюка, Йорама Шефтеля чи давала прізвища свідкам перед чи після показання знімок, М. Радівкер відповіла, що не пам'ятає. На повторений запит головного судді Дова Левіна, чи вона це справді робила, Радівкер відповіла, що так.

У контрасті до попереднього дня, коли перепитування вів адвокат Марк О'Коннор, концентруючись на біографії Радівкер, адвокат Шефтель опитував її виключно щодо процедур і техніки записування свідчень. Він також встановив, що принайменше шість з опитуваних Радівкер 15-ох свідків не пізнали зі знімок ані Федоренка, ані Дем'янюка, а деякі пізнали тільки Федоренка, або тільки Дем'янюка.

Й. Шефтель зосередив увагу зокрема на свідченнях тих осіб, що вже померли, або згідно з рішенням суду їх свідчення у формі записів Радівкер є допущені на процес, хоч їхню вагомість можна квестіонувати. Один з тих свідків на ім'я Гуровскі впізнав фота І. Дем'янюка, але не пізнав Федоренка. Й. Шефтель встановив, що Гуровскі на процесі Федоренка у Фльориді не пізнав його на залі судовій, а показав на іншу, багато молодшу людину. Це свідчення із протоколу суду на Фльориді суд тепер допустив, як доказовий матеріял.

Не впізнав Дем'янюка свідок Гольдфарб, який раніше писав у споминах, що Іван з Треблінки згинув під час повстання 2-го серпня 1943 року. На запит Шефтеля чи Радівкер знає про цю записану заяву, вона відповіла, що щойно тепер про це довідалась. Це саме відноситься до заяви Розенберга з 1947 року.

Під дальшим опитом Радівкер признала, що на аркуші знімок числа 16 і 17 (Федоранка і Дем'янюка) є більші і виразніші від інших.

Серед інших свідків, які не впізнали Дем'янюка були Куддік, Тайтман, Гельман (був найдовше в горішньому таборі Треблінки). Ґріншпан, Фрайберг. У 1960 році Гельман сідчив, що він підпалив газові камери під час повстання і був одним з тих, які вбили Івана. Радівкер про це не знала.

Під час перепитувань Й. Шефтелем зі залі суддя наказав вивести дві особи за негідну поведінку. В загалі, проти Шефтеля є постійні сичання, а то й вигуки з-посеред глядачів.

У середу і четвер І. Дем'янюк прийшов на залю у в'язничній туніці, правдоподібно на знак протесту проти заборони його синові сидіти біля нього. Тепер Іван Дем'янюк, мол., сидить серед глядачів.

Свідок Софія Енгельман, яка склала свої свідчення 18-го серпня 1976 року і яка перебувала в Травніках, не пізнала ніколо з фотоальбому українців, але Радівкер твердила, що Енгельман могла бути тоді в Травніках, коли там вже не було Івана. На запит коли там був Іван — вона відповіла, що не знає.

Також Маїр Зіс, який був у Собіборі, нікого із знімок не пізнав.

Після закінчення перепитування Радівкер, прокуратура покликала в'язничного лікаря Якова Зігельбавма, 37-літнього жида з України, який проживає в Ізраїлі від 1973 року. Він описав фотоекспертизу І. Дем'янюка, яка тривала 45 хвилин і яка підтвердила все це, що Дем'янюк сказав у його біографії і він має шрам шириною 7-8 сантиметрів у правій частині долішньої спини у наслідок поранення шрапнелем, витертий есесівський знак шириною одного сантиметра біля лівої пахви, маленький шрам біля правого ліктя. Він також перейшов операцію на міхур і пропуклину. Тепер він часами має атаки гемороїдів, на які йому дають ліки і це єдині ліки, які йому дають.

У перепитуваннях д-ра Зігельбавма адвокатом Досном Ґіллем виявилося, що шрами в горішній частині спини нема на тілі Дем'янюка (свідок Штаєр з Австралії свідчив, що він вдарив Івана лопатою у спину і бачив кров). Також встановлено, що деякі люди, коли старіються, стають меншими у височині. Як відомо І. Дем'янюк є вищий тепер від особи, яка подана на виказці з Травників.

На цьому закінчено опитування у четвер, 19-го березня.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН НЕ ЗНАВ ПРО УСІ СПРАВИ ІРАНСЬКОЇ АФЕРИ

Президент Р. Реґен

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен заявив у четвер, 19-го березня ц.р., під час довго очікуваної пресової конференції в Білому Домі, що він, очивидно, не знав про всі детайлі іранські афери, зокрема не знав про перекинення фондів з продажі зброї, записних частин й амуніції для Ірану на швайцарське конто антикомуністичних повстанців „контрас" в Нікараґуа.

Президент признався, що його, зглядно його Адміністрації, так звана „іранська ініціятива" була невдалою і він напевно не повторивби її в майбутньому. Замість шукати зв'язків з так званими поміркованими колами серед політиків в Ірані, зброя, яку доставили ЗСА до Ірану безпосередньо і через посередництво Ізраїля, до чого також признався Р. Реґен, була використана проти політики З'єднаних Стейтів Америки і навіть не наблизила дня визволення американських закладників, хоч іранські партнери обіцяли зробити все, що буде в їхніх силах, щоб справу закладників полагодити. Р. Реґен сказав, а краще повторив те саме, що він вже раніше говорив членам президентської комісії Джана Тавара, що він не пригадує у яких обставинах і при якій нагоді він давав свою згоду на продаж зброї для Ірану.

На вступі президент Р. Реґен заявив, що він інтенсивно працює тепер над зменшенням дефіциту в державному бюджеті і про прийняття звіту комісії сен. Дж. Тавера і, відповідаючи на запитання численних кореспондентів порушив ще такі важливі справи: проблему закладників в Ливані, про долю яких Уряд думає часто і шукає способів для їхнього звільнення; фінансування, чи краще допомогу для „контрас" в Нікараґуа; вияснив, що зброя для Ірану не була подумана, як виміна за закладників; договору між ЗСА і Канадою у справі кислотного дощу; посередництво Ізраїля у продажі зброї і нав'язання зв'язків з Іраном, які на думку Президента є важливими і це треба мати на увазі; справу опитів серед американських виборців; Стратеґічну оборонну ініціятиву, яка все ще знаходиться в стадії дослідів; реакцію альянтів ЗСА, які, як заявив Р. Реґен, самі продають зброю для Ірану й інших арабських країн і не питаються про це Америки. Очивидно, найбільше зброї на Близький Схід приходить з комуністичних країн; допомогу для атникомуністів в Центральній Америці. Цю останню проблему він плянує розв'язати на більш стабільшій базі, бо це одна може з найважливіших справ під теперішню пору.

Треба відмітити, що кореспонденти більших телевізійних компаній — Ай-Бі-Сі (Сем Доналлсон), Сі-Бі-Ес (Бил Плент), Ен-Бі-Сі (Кріс Воллес), сконцентрувались виключно на іранській афері, „пам'яті президента Р. Реґена", перекиненні фондів на конто „контрас", посередництво Ізраїля і правильності чи неправильности політики Адміністрації у відношенні до Ірану, залишаючи поза увагою інші важливі справи міжнародної політики.

Політичні спостерігачі, коментатори й політичні аналітики, які виступали після закінчення пресконференції, хоч критикували в загальному Адміністрацію за іранську аферу, а ще більше за нелеґальне перекинення фондів, признались, що пресконференція була конечно потрібною, і що Р. Реґен вийшов добре, відповідав прицизно, спокійно і чітко.

Пресконференція тривала 32 хвилини. В останній хвилині, коли Р. Реґен стояв вже далеко від мікрофону і хотів відходити, впало питання від кореспондентів чи віцепрезидент Джордж Буш опонував до продажі зброї для Ірану, як це, мовляв, робили державний секретар Джордж Шулц і секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер. Р. Реґен підсміхнувся і сказав „ні", чим, без сумніву міг пошкодити Бушові, який вважається передовим кандидатом республіканців на президента ЗСА в 1988 році.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬ НЕ БУДЕ підписувати жадного військового договору з Південно-Африканською Республікою, — заявив в середу, 18-го березня, міністер закордонних справ Шімон Перез кореспондентам після засідання кабінету прем'єр-міністра Іцака Шаміра. На цілоденному засіданні рішено також значно скоротити ділянки співпраці Ізраїля з ПАР. Очевидно, рішення кабінету мусить бути затверджене ще парляментом, але у політичних колах ніхто не сумнівається, що пропозація уряду буде прийнята. Поміркований політики в Ізраїлі побоюються, щоб Палата Репрезентантів і Сенат ЗСА драстично не зменшили допомогу у зв'язку з двома справами, які тепер стали предметом гострих дебат в колюарах політичних партій і на сторінках ізраїльської преси, а саме, через співпрацю Єрусалиму з Преторією і шпигунську аферу подружжя Поллардів в користь Ізраїля.

САВДІЙСЬКИЙ ДИПЛОМАТ, який 66 днів тому попав бюв в полон до терористів в Ливані, був звільнений на прохання Савдійської Арабії. Кореспонденти були покликані до помешкання міністра справедливости в ливанському уряді Набі Беррі і представлені звільненому дипломатові Бакралеві Дамангурі. На пресконференції був також присутній генерал сирійської армії в Ливані Ґазі Канаан, керівник військової розвідки. Савдійська Арабія задоволена полагодженням тієї неприємної для обидвох сторін справи. Мусулмани-шіїти у руках яких перебував савдійський дипломат, не мали великого вибору, як до них звернувся Беррі і згаданий сирійський високий старшина розвідки. Як відомо, Сирія і ливанські урядові війська контролюють тепер навіть успішно Бейрут, передмістя і західню частину Ливану, аж до портового міста Сидону.

ДАНСЬКІ НУРЦІ віднайшли затоплений британський корабель на якому мали б бути золоті монети і золото в плитках на суму прийнаймні 30 мільйонів долярів. Корабель був затоплений під час Першої світової війни і він перевозив „подарунки" для королівської родини у Великобританії з Індії, повідомила данська газета „Політікен". Корабель затонув після поцілення його німецькою торпедою. Данські і британські нурці будуть тепер старатися видобути хоч більшу частину майна із затопленого корабля.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Каспар Вайнберґер відбув довшу розмову в Анкарі з представниками турецького уряду і намагався переконати їх, щоб вони не ставили зависоких вимог про економічну і військову допомогу до Адміністрації президента Роналда Реґена, яка, навпаки, хоче скоротити допомогу для альянтів, щоб таким способом зменшити дефіцит у державному бюджеті. Дискусії з речниками Туреччини, кажуть політичні спостерігачі і кореспонденти, які супроводжаюь Вайнберґера в подорожі до Европи, радше збільшили скептицизм турків. Поінформовані особи у Вашінґтоні кажуть, що Туреччина повинна б отримати, в цьому році 590 мільйонів долярів, замість 975 мільйонів, плянованих раніше Адміністрацією Р. Реґена.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ у французькому уряді Жан-Бернар Реймон заявив, що пропозиція совєтського керіника Міхаїла Ґорбачова про відтягнення із Західньої, Східньої і Центральної Европи ракет середнього засягу з атомовими головками, не викликала у Франції великого ентузіязму з двох причин: буде дуже тяжко перевірити на совєтській території чи СССР дійсно притримується підписаного договору і, друге, Совєтський Союз і його сателіти значно перевищують Західню Европу, включно з американськими ґарнізонами, у конвенційній зброї і це становить велику загрозу для західніх альянтів. На думку французького міністра, безпека Західньої Европи повинна стояти на першому місці, а щойно тоді співпраця Заходу з СССР. Франція побоюється, ще й того, що фактично Европа може залишитися без „права голосу", бо про безпеку домовлятимуться тільки уряди ЗСА і СССР.

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВА КОМІСІЇ Палати Репрезентантів у справі розслідування обставин незаконного продажу американської зброї Іранові, демократ Лі Гамилтон заявив про можливість надання обмеженого імунітету від судової відповідальности колишньому дорадникові Президента з питань крайової безпеки Джанові Пойндекстерові і колишньому членові Ради Крайової Безпеки Оліверові Нортові. Адмірал Дж. Пойндекстер знову відмовився відповідати на запитання в Конгресі, покликуючись на п'яту поправку до Конституції. У приватній розмові він сказав, що „ні при яких обставинах не має наміру сідати до в'язниці". Пойндекстер переконаний, що він сумлінно проводив політику Президента.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони ЗСА Каспар Вайнберґер закінчив візиту в Еспанії. Під час переговорів, які К. Вайнберґер провадив з високопоставленими еспанськими військовими і політичними діячами, виявилися серйозні розбіжності сторін, викликані перш за все бажанням еспанського уряду значно зменшити кількість американських військ, розміщених в цій країні. Речники еспанського міністерства закордонних справ Іносенсіо Аріянс заявив після закінчення переговорів, що кожна сторона відкрито висловила свою точку зору, однак подолати розбіжності не вдалося. Вайнберґер заперечив, що З'єднані Стейти підшукують місце в іншій країні для розміщення своїх літаків, які перебувають на військовій базі Торреґон біля Мадриду.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД підкомісією Палати Репрезентантів у справах країн Азії, заступник секретаря Департаменту оборони ЗСА Ричард Ермітедж заявив, що зростання особистої популярности президента Філіппін Коразон Акіно є безперечним, але її урядові, на жаль, не вдалося знайти ефективних методів боротьби з комуністичними заколотниками, які діють на Філіппінах. В останньому числі журналу „Нюзвік" повідомляється, що президент Роналд Реґен видав наказ зміцнити діяльність Сі-Ай-Ей на Філіппінах. Заплановано облети американськими літаками територій, контрольованих повстанцями, і більш повне збирання розвідчих інформацій. Філіппінські комуністи постійно збільшують інтенсивність бойових дій, які відновилися після того, як минув термін двомісячного перемир'я.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джиммі Картер, виступаючи в столиці Єгипту Каїрі, де він перебував з чотириденною неофіційною візитою, заявив про свій намір відвідати Дамаск і обговорити з сирійськими керівниками справу закладників, захоплених фундаменталістами в Ливані. Дж. Картер заперечив, що Адміністрація президента Роналда Реґена непохвально поставилася до його наміру відвідати Дамаск. „Навпаки, — сказав Картер, — і Білий Дім, і Державний департамент схвалили мою ініціятиву".

В ТОЙ ЧАС, КОЛИ ПРЕЗИДЕНТ Роналд Реґен залишить свій пост, на оборону країни, згідно з запропонованою ним програмою, буде видано біля двох трильйонів долярів. Починаючи з 1985 року, на цю мету щороку йде 290 більйонів. Навряд чи демократичний Конґрес погодиться в найближчі роки на збільшення цієї суми. Хоч секретар департаменту оборони Каспар Вайнберґер твердить, що програма переозброєння країни не виконується, багато законодавців уважає, що створення ефективної оборони фактично закінчено. За час перебування у Білому Домі Роналда Реґена обороноздатність З'єднаних Стейтів, яка різко впала у 1970-их роках, виросла і перебуває тепер на цілком задовільному рівні.

ГАЗЕТА „ВАШІНҐТОН ТАЙМС" наводить слова голови Конференції президентів великих жидівських організацій З'єднаних Стейтів Морріса Ейбрамса, який заявив, що висунення ізраїльського полковника Авієма Селлі на пост командуючого однією з важливих летунських баз „нанесло глибоку рану" відносинам між ЗСА і Ізраїлем.

Українці взяли участь в республіканській конвенції

Ленсінг, Миш. — В днях 20-го до 21-го лютого ц.р. тут відбулась конвенція республіканців стейту Мишиґен, в якій взяли участь молоді українські активісти: Христина Зарицька, Квітка Іваницька, Роман Воронович, Роман Куропась.

Враз із ними були також заступники делеґатів: Евген Юрків, Наталія Мельник, Павлина Крайдуб, і гості — Христя Качан, Роман Кульчицький і Марта Куропась.

На конвенції перевибрано на голову Спенсера Ей бреґема на ще один рік.

На конвенції обговорено такі справи як клініки для молоді, податки, сільське господарство, здоров'я та поширення хвороби АІДС.

Сильно заохочені, учасники конвенції сподіються, що українсько-американські республіканці по цілій Америці почнуть активізуватись.

Я. СУРМАЧ-МІЛЛС В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Пластове Плем'я „Перші Стежі" влаштовує виставку картин Ярослави Сурмач-Міллс, відкриття якої буде в п'ятницю, 27-го березня ц.р., о год. 8-ій вечора тут в Пластовій домівці, при 2124 Вест Чикаґо авеню. Відтак виставка триватиме в суботу, 28-го березня, від год. 10-ої рано до год. 6-ої вечора, і у неділю, 29-го березня, від год. 10-ої рано до год. 2-ої по полудні.

У Монтреалі вшанують М. Шашкевича

Монтреаль, Кве. — У неділю, 29-го березня 1987 року, о год. 3-ій по полудні, тут в Домі Молоді на Розмонті, заходами Товариства Українських Професіоналістів і Підприємців та при співпраці Українського Студентського Клюбу при МекҐіллському й Конкордському університетах, відбудеться доповідь проф. Ярослава Розумного на тему „Таємниці культу Маркіяна Шашкевича", з нагоди 150-річчя появи „Русалки Дністрової" і 175-річчя народження М. Шашкевича, які припадають у цьому році.

Д-р Я. Розумний є професором української літератури й головою славістичного відділу в Манітобському університеті.

Відбудеться вечір народної музики в УІА

Ню Йорк. — В Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79-та вулиця відбудеться в суботу, 21-го березня ц.р. о год. 7:30 вечора перегляд української народної музики впродовж віків при помочі модерних технічних засобів. Вживаючи музичних прикладів, ініціятор того вечора Богдан Тимець буде пояснювати різні народні мотиви українських пісень, тому і назвав цей вечір „Слухайте їх, як співають".

Б. Тимець відомий добре як продуцент платівок і стрічок української музики в Монтреалі, він також має висилкове бюро українських платівок та книжок.

Вступ на вечір 5 дол., а після його закінчення відбудеться перекуска.

ООН не відкриють архівів про воєнних злочинців

Ню Йорк. — Колишні члени Комісії для прослідження воєнних злочинів при Об'єднаних Націях відкинули вимогу Ізраїля 16 голосами із 17 відкрити для публіки архіви про воєнних злочинців з часів Другої світової війни.

Таку заяву зложив речник комісії Франсуа Джуліяні, недаючи ближчих вияснень, щодо такого рішення. Одначе інші представники ОН які були зацікавлені цією справою, ствердили, що члени комісії уважають що треба хоронити невинних осіб, прізвища яких є у архівах, бо вони були переслухувані комісією.

Поміж тими, які голосували проти відкриття архівів є також ЗСА. Єдина Австралія голосувала за.

Голова ізраїльської делеґації в Об'єднаних Націях Бенджамін Нетаніягу, довідавшись від генерального секретаря про рішення комісії, заявив, що „це неймовірне, щоб Об'єднані Нації так дальше хоронили нацистських воєнних злочинців". Величезні архіви комісії, яка працювала в роках 1943-1948, знаходяться тепер в ОН, але коли комісія розв'язалася поставлено виразно передумову, що ці архіви можуть бути відкриті лише для офіційних потреб ОН, а не для розшуків за поодинокими особами підозрілими у воєнних злочинах.

ПЕРШИЙ РАЗ ВІД ЧАСУ, коли військова хунта перебрала владу в Чіле 13 років тому уряд дозволив на видання опозиційної до політики президента Авґусто Піночета газети, яку видають опозиційні до уряду політичні партії, які не проповідують зміни системи в Чіле при допомозі зброї і фізичної сили. Газета, під назвою „Ля Епока", виходитиме кожного дня накладом 150,000 примірників. Власник змагався з урядом за дозвіл на протязі трьох років. Газету можна було вже в середу, 18-го березня купити в кіосках. До редакційного складу газети, яка має 32 сторінки, входять переважно особи, пов'язані із Християнсько-демократичною партією Чіле.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Ізраїль перетягає струну

Майже одночасно появилися у двох поважних часописах надзвичайно гострі і різкі статті з критикою Ізраїля і тих американських демократичних кіл, які потурають шкідливим для Америки ізраїльським діям. „Бостон Ґлоб" у статті Дейвида Наєна „Мовчанка приглушує —. Де є протест проти поведення Ізраїля?" — таврує лідерів демократичної лівиці, як сенатора Едварда Кеннеді, який страшенне чулий на всі гріхи уряду Реґена, і сенатора Джана Керрі, який є у сенатській Комісії закордонних справ „правдивим тигром" у тавруванні проти комуністичних партизанів в Нікараґуа, але вони обидва, ані словечком не обізвалися у натавруванні Ізраїля за його ролю в іранському скандалі та в шпигунській афері Джанатана Полларда, який продав Ізраїлеві тайни засекречених американських військових документів.

Знову ж „Крищен Саєнс Монітор" приніс обширну статтю Даґлеса МекАртура II, колишнього американського амбасадора в Ірані, під заголовком „ЗСА та Ізраїль — пора для перевірки". Обидва ті автори стверджують, що ізраїльський уряд просто збрехав щодо своєї ролі у засекреченому продажу зброї Іранові та збрехав у справі шпигунської афери Полларда. Стаття у „Крищен Саєнс Монітор" ілюстрована рисунком, як худощавий чоловічок з ізраїльською шестираменною зіркою тягне за ланцюг обмотане кайданками грубе рам'я „Дядька Сема". Обидві ті статті мають те спільне, що вони обурені, як Ізраїль, що дістає від Америки щорічну допомогу, яка рівняється одній тисячі долярів на одного ізраїльтянина, зважується на ароґанцію вести політику із шкодою для американських інтересів, і як Ізраїль зважується просто цинічно обманювати свого американського протектора і добродія у таких преважливих справах, як міжнародна афера із зброєю для Ірану і шпигунська робота на терені Америки.

До державно-політичної системи Америки (читаємо у тих статтях) належать конґресові „лоббі" в кулюарах Конґресу, які дбають про те, щоб через Конґрес не перейшов якийсь небажаний даному „лоббі" закон, або щоб Конґрес ухвалив законопроєкт, що його фаворизує „лоббі". Отож, могутнє ізраїльське „лоббі" у Вашінґтоні є явищем нормальним, але ненормальним є факт, що це єдине „лоббі", яке дістає вказівки від чужої держави — від ізраїльської амбасади у Вашінґтоні. І те ізраїльське „лоббі" здобуло собі таку прихильність у ліберальному крилі Демократичної партії, що його репрезентанти в обох палатах Конґресу ведуть гостру опозицію проти Уряду Реґена, але голосують завжди так, як цього бажає собі ізраїльське „лоббі". І вони самі та всі американські засоби масової інформації, такі ласі на кожну сенсацію і такі завзяті у нагінці проти власного Президента за будь-який промах, здебільшого не багато говорять про таку ганебну справу, як викрадання в Америці військових тайн. Ізраїльський уряд не тільки не поінформував свого американського союзника-протектора, які саме документи викрав Поллард і не тільки не покарав винуватців, які ніби діяли без відома ізраїльської державної верхівки, але ще підвищив у ранзі полковника, який найняв на шпигунську роботу Полларда. Даґлес МекАртур II дораджує, щоб американський Уряд виразно заявив ізраїльським лідерам, що Америка припинить грошову й політичну допомогу Ізраїлеві, якщо Ізраїль вестиме далі експансивну політику екстремного прем'єра Іцака Шаміра й колонізуватиме арабський правий берег Йордану з тенденцією анексувати ту територію, та що Америка повинна виразно дати зрозуміти Ізраїлеві, що хоч Ізраїль потрібний Америці, проте куди потрібнішим є для Америки союзницький европейський Захід, зорганізований у пакті НАТО та добрі взаємини з поміркованим арабським світом.

Поблажливість американських засобів масової інформації у справі шпигунської афери Полларда — це справді диковинне явище. Та настала вона тому тільки, що більшість з тих „мідія" знаходиться безпосередньо чи посередньо в руках земляків Полларда, або під впливом тієї американської демократичної лівиці яка слухняна ізраїльському конґресовому „лоббі". Висновок логічний: Ізраїль перетягає струну у своєму ставленні супроти ЗСА. Та ізраїльська настанова впливає на зріст антисемітизму в Америці. І не треба буде дивуватися, як настане момент, коли той антисемітизм яскраво виявиться в конкретних діях Конґресу, в ділянках грошової, військової і політичної допомоги та в еміґраційній політиці. Сам Ізраїль і його конґресове „лоббі" провокує до такої реакції.

Микола Бараболяк

НА КУЛЬТУРНОМУ ФРОНТІ: З КИМ БИТИСЬ, А З КИМ МИРИТИСЬ!

Культурний фронт важливіший від того воєнного, чи політичного. Програє нація на ньому — пиши пропало. А наступ Москви на тому фронті, московський культурний імперіялізм, іде повною парою. Ми ніби свідомі того, нарікаємо. Але замість зосередити всі наші сили й ресурси на тому фронті, з'ясувавши собі чітко як протидіяти тому культурному наступі, де шукати союзників, а головно іноді непродуманими акціями не допомагати ворогові, ми розпорошуємо наші сили несвідомі ваги культурного походу проти нас. Занедбуємо культурний фронт, готуючи наші ресурси на якусь недалеку „збройну розправу" з ворогом. Інші народи, хоч не так смертельно загрожені московським культурним імперіялізмом, присвячують тому питанню більш уваги.

Рік тому видний польський філософ і письменник, лавреат Нобеля Чеслав Мілош порушив у доповіді в Мишиґенському університеті питання культурної і політичної приналежности народів Середньої Европи. Питання культурних впливів, і зв'язаних із ними політичних настанов, є без сумніву вирішальним чинником, який визначає долю народів. Тому я підхопив це питання на сторінках „Свободи" (число від 27-го червня м. р.), надіючись, що воно викличе ширше відлуння. Відізвавсь на сторінках „Свободи" О. Тарнавський, наш культурний діяч із кваліфікаціями подібними до Мілоша, і на тому дискусія урвалась. Питання куди ми вагітіємо, до Заходу, Сходу, чи може нам призадуматись над нашою духовою і політичною участю у середньоевропейській спільноті, на жаль, не викликало, ширшого заінтересування.

У польській паризькій „Культурі" (ч. 1-2, 1987) знову появилась на цю тему інтересна стаття Вєслава Шукальського п. н. „Дві середні Европи". Автор поширює думки Мілоша. Коли Мілош говорив головно про культурну Середню Европу (першу), Шукальський призадумується над „іншою" — політичною. Він питає: як можна говорити про політичну Середню Европу, коли поляки підносять претенсії до Львова і Вільнуса, коли її образ притемнюють „сотні тисяч могил і попалені церкви та села в Бескидах" — очевидний натяк на події на Лемківщині. Автор пише далі: „Поза спокійною, культурною Середньою Европою існує політична Середня Европа, повна суперечностей, кривавих воєн, ненависти і звичайної глупоти". Але назріває, на погляд автора нова політична Середня Европа, яка зачинає визнавати моральні принципи у політиці. Світає свідомість серед народів Східньої Европи, що де доконано злочини, несправедливість, треба визнати вину. Треба визнати вину за попалені села в Бескидах. Народи випхали мораль з публічного життя. Її місце зайняла „національна рація". Тим „національним інтересом" деякі поляки виправдують „поділ України між Польщею і Совєтською Росією, (у Ризькому договорі), а пізніше на цій підставі відмовлено узурпованим теренам права на автономію". Але останніми часами, — пише автор, — моральні принципи зачинають заступати політику „державної рації–. Він пише: Всі рухи бунту і спротиву в Середній Европі після 1948 року виросли на моральному підґрунті. Мадярське повстання 1956 року було реакцією на зло і злочин. Спротив проти комуністів був спричинений їх злочинами проти народу, не проти них як визнавців комуністичної ідеології.

Те саме стосується подій в Чехо-Словаччині 1968 року, де реформи комуніста Дубчека народ вітав. Навіть польська „Солідарність" є в основі рухом із метою привернути засади моралі в житті нації. Дисидентські рухи сімдесятих і вісімдесятих років у СССР були проявами морального бунту, більш як політичного. Після сорока років комуністичної гіпокризії пересічний мешканець Середньої Европи інстинктовно шукає вартостей, які були б для нього антидотом проти морального релятивізму комуністичної пропаганди. Тим можна вияснити поворот до релігії і піднесення ваги концепту „достовірність" (...)

Примат моралі причиниться до порозуміння між народами Середньої Европи. Як довго розсварені народи цієї сфери оперували поняттям „історичних і національних прав та національним інтересом"–порозуміння було неможливим. Зате гасло про „права людини" має ту саму вимову у Варшаві і Києві, Будапешті і Букарешті. Ми одначе помилялись би, коли б думали, що ідея боротьби за права людини покладе кінець ворогуванню між народами Середньої Европи. Боротьба за права народу не є видумкою чи уявою націоналістів. Конфлікти, які виринали на тлі боротьби за національні права, мають підґрунтя не тільки у злій волі і дурноті, але таки у справжньому зударі національних інтересів. Усе ж об'єднана Середня Европа має шанс на здійснення.

(Закінчення на стор. 4)

Роман С. Голіят

ДУРАНТІ ПРО ГОЛОД В СССР

Walter Duranty, "I Write As I Please", New York, Simon and Schuster, 1935, 347 pages.

Волтер Дуранті, довголітній кореспондент „Ню Йорк Таймсу", спочатку в Парижі, потім у балтійських країнах, а пізніше, протягом 15-ох років у СССР, у згаданій вище публікації говорить про свою довголітню репортерську працю.

Приїхавши в 1918 році з Парижу до Естонії, а потім до Латвії, він пише, що латиші не мали вишколеної армії, але їх вояки воювали завзято, хоч були погано одягнуті й босі в зимі в температурі 10-ступенів нижче зера. Дуранті пише: „Добрі, завзяті селянські вояки стовідсотково льояльні й глибоко патріотичні". На протязі століть, латиші були невільниками балтійських німців і російських володарів, і тому ненавиділи одні одних.

Після підписання миру Латвії з большевицьким урядом СССР, 11-го серпня 1920 року, Рига стала центральним вузлом між Заходом і Москвою. Приїхавши до Москви, Дуранті згадує, що протягом двох років у Москві не було центрального огрівання, водопроводів, а мешканці грілися при печах, вживаючи до топлення навіть коштовні речі, паркетову підлогу й музейні цінності.

Щоб запобігти катастрофальному економічному положенню країни, Ленін впровадив у життя вліті 1921 року т. зв. НЕП (Нову Економічну Політику), яка дозволяла на поширення приватних підприємств. Щойно тоді покращало життя у Москві, в ресторанах можна було випити не тільки водку, але і французький коньяк, як також віджила проституція і наркоманія. Люди, що доробилися, втікали на Захід через не дуже стороженйй кордон з Фінляндією, Естонією і Латвією.

Коли в 1921 році в СССР вперше з приводу неврожаю і посухи занотували випадки голодомору, то першим американським кореспондентом був Флойд Ґіббонс з „Чикаго", який притримувався засади, що: „скорість приходить перш усього". Він провів один тиждень над Волгою і дав докладне звідомлення про стан голодуючих. Його потрясаючий репортаж передрукувала преса 35-ох держав світу.

Після Ґіббонса, Дуранті провів три тижні над Волгою, відвідуючи табір, де було 15,000 голодуючих селян у Самарії, Казані. Він каже, що дорослі були виснажені й змучені, але багато менше виснажені, як діти, які виглядали як павуки, з товстими видутими животами й тонкими висохлими ногами. Їх пальці висохли до тонкости сірників. Це прийшло в наслідок цього, що вони їли глину й кору з дерев й відпадки, і це все не могло перетравити. Подібно, як худоба під час посухи, вони байдуже ставилися до смерти. Тиф, холєра, дифтерія, черевний тиф, цинга і хвороби недоживлення — це все забрало неймовірне число осіб.

Вздовж Воги сотні тисяч селян йшли запорошеними дорогами, під синім небосклоном, почерез степи північного Кавказу й багатим чорноземом України, шукаючи за поживою. Говориться, що 5 мільйонів осіб взяло участь у тому жахливому виході, щоб зберегти себе при житті. Міста й села північного Кавказу й України не були в кращому положенні.

Автор цієї публікації припускає, що один мільйон дітей померли з причини голодомору, а коло 6 мільйонів людей впали жертвою епідемії (стор. 130.)

Совєтські чинники підтверджували, і їх статистику перевірили американська допомогова акція Гувера, „Червоний Хрест" й інші, що великий голод в 1921 році зробив понад 30-мільйонів осіб нужденними і всі вони були б загинули, коли б в пору не прийшла допомога зі Заходу.

У допомоговій акції взяло участь коло 100,000 росіян, які допомагали рятівничим місіям розподілювати харчі. А коли вліті 1923 року американська допомогова акція перестала діяти, то велике число чоловіків і жінок, що співпрацювали зі закордонними аґенціями, ҐПУ арештував, обвинувачуючи їх в коляборації з капіталістами.

Після тритижневого перебування над Волгою, Дуранті повернув до Москви. Її населення на протязі трьох „тяжких років" зменшилося до 1,250,000. З того числа, не більше, як 2 відс. були комуністи.

За царського режиму: дев'ять з 10 мешканців Москви жило з торгівлі, один з 10 належали до упривілейованої кляси — офіціози, дворянство, землевласники та інші. Ці останні найбільше потерпіли від революції. Однієї ночі, після атентату на Леніна, 500 осіб колишньої панівної кляси Москви викликано з їх домів і перед світанком усіх розстріляно, без жадної їхньої вини, тільки, як символ червоного терору, (стор. 139).

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про більшу увагу нашій молоді

Після довшого періоду іранського скандалу, про який так широко писала вся американська преса, несподівано цілу увагу полонила інша справа куди більше людсько-особистого характеру. Здається, не було нікого, кого б не сколихнула трагічна вістка про непотрібне самогубство четверо молодих людей в малому містечку в Ню Джерзі і хвилю дальших самогубств серед молоді, що цей випадок викликав.

Заговорили усі — і журналісти, і психіятри, і психологи, і інші знавці переживань осіб юного віку. Посипались порівняння, статистичні дані, аналізи. Із них ми могли довідатися все, що хотіли і не хотіли: про це, що річно півмільйона молодих людей у ЗСА пробує відобрати собі життя, про те, що число самогубств серед молоді вдвічі збільшилося в останніх двадцяти роках, про те, що тепер денно накладає на себе руку 15 молодих хлопців і дівчат, — вік яких пересічно 17 років.

При тому ще і подали, що розголошення тих сумних випадків збільшує лише можливість дальших самогубств, бо піддає таку ідею тим молодим людям, які чомусь то... невдоволені із свого життя.

Читаючи про це все і слухаючи різних інтерв'ю, дискусій та прогноз цього соціяльного лиха, ми справді жахаємося, але ми, українці в більшості вдоволено віддихаємо з полегшою, що, хвала Богу в нашій спільноті такі випадки не трапляються, бо наша молодь зовсім інша.

Але чи справді воно так є? Чи дійсно можемо, ми українці, спати спокійно, вдоволені, що „у нас такого немає"?

Здається, що аж так добре воно не є і ми не можемо байдуже приглядатися цій драмі, що тепер розвивається серед молоді, яка дозріває у вісімдесятих роках. Важко бо повірити, щоб середовище, в якому українська молодь дозріває тут на Північно-американському континенті не впливало на ментальність, настрої та погляди наших дітей.

Колись ми часто вживали в розговірній мові популярну приповідку „з ким пристаєш — таким стаєшся", а в ній, як і в кожній із народних мудростей багато правди. Коли порахуємо скільки годин денно у шкільному році наші діти є під впливом шкільних товаришів а скільки вони перебувають в українському родинному колі, коли додамо до того години просиджені при телевізорі із програмами, які лише підсилюють цей вплив середовища, що їх оточує, то мусимо об'єктивно ствердити, що було б чудом, як би всі наші діти залишалися в повній від нього психічній ізоляції.

Розуміється, не можна порівнювати їх із тими етнічними чи автохтонними групами, які найбільше виставлені на небезпеки, що їх приносить сьогоднішнє життя, але нам здається, що ми таки надто мало уваги посвячуємо тепер нашій молоді у часі дозрівання і це може мати погані наслідки. В останньому десятиріччі щораз частіше українські матері силою фінансових обставин або через бажання кар'єри, працюють професійно, а вже зокрема тоді коли їхні діти на їхню думку не потребують цілоденної опіки та ввійшли у вік „тінейджерів". А саме ці дозріваючі психічно та фізично молоді люди потребують родинного тепла і батьківської опіки, потребують говорити і найти зрозуміння у старших. Скільки часу залишається на те, коли обоє батьки працюють, а діти мають шкільні та інші зайняття — не потребуємо казати. Хто тоді слухає їх — бабуні і дідусі, що перебувають на Фльориді або у старечому домі — чи однолітки в школі або на вулиці? Що полонить їхні думки, що дає їм вдоволення та радість життя? Погоня за грошем, сексуальна свобода, алкоголь, наркотики? Аналітики хвилі самогубств кажуть, що їх причиною, між іншим є брак цілей у сьогоднішньої американської молоді, брак боротьби за ідеали. Хто з нас відповість щиро на питання, які цілі, які ідеали є у нашої молоді, яка тепер у віці 15-18 років? Напевно не є це ті, які ми б хотіли у них бачити, бо вони так дорогі нашому поколінні.

Але як би воно не було, ми як спільнота, не хочемо здати собі справи з того, що час іде, а з ним наші молоді покоління щораз більше уподібнюються до оточення, в якому живуть. А з цим їм щораз більше грозять такі самі небезпеки, як їхнім американським однолíткам.

Чи не є отже найвищий час віддати більше уваги не своїм справам та амбіціям, а проблемам молоді? Чи не час творити осередки психічної допомоги, телефонічних порад, можливостей діялогу і розмов в громаді та в домашньому колі, щоб ми не стануди перед трагедіями такими як тепер наші сусіди?

О-КА

Любов Коленська

АМЕРИКАНСЬКА ЖУРНАЛІСТКА В ПЕРЕХРЕСНИХ ВОГНЯХ АФГАНСЬКОЇ ВІЙНИ

II.

І дивно, на невисказане вголос її питання, — Ваківь відповів:

— За вас рішати я не можу.

Враз внизу почувся голос їхнього провідника Назара Джгана, що залишився там на стежі:

— Чотири години звідсіля ходу є наша база повстанців. Ми могли б попробувати...

— Як це ми можемо зробити?

— Підемо пішки.

— Але ж з цією хвилиною, коли ми лиш вийдемо з села — вони нас... побачать...

— У нас інакшого вибору немає.

Щоб бути менше замітними — вони поділилися на дві групи. Ваківь був у нашій, — пише журналістка. Він вибрав дорогу, що була найбільш віддалена від совєтських гелікоптерів, ще й вказав їм на поле, куди вони мали переходити. І поле це здавалось Дж. Ґудвин найбільш відкритим місцем за всі оті, що вона будь-коли бачила в Афганістані. На ньому сховатись не було де: ніяких кущів, ніяких дерев... Ваківь передав пістолю Гамідові. А там вони вже пішли... Стежка, якою вони переходили, вся аж виблискувала в місячному світлі. „І ніколи, — пише журналістка, — я не почувалась так безборонно, як на ній..."

Але потім, коли вони вже із стежки вийшли на поле, вона зрозуміла, чому Ваківь порадив їм вийти на нього: глина на ньому не відбивала так сильно світла, як попередньо стежка. Кукурудзяна стерня гостро колола в ноги. Дж. Ґудвин постійно спотикалась і падала... та за кожним разом оглядалась, поза себе і наслухувала — чи не стріляють з гелікоптера...

Ще один гелікоптер понад нами, і ще один... — сказав Гамід, на хвилину зупиняючись. І позаду нього зупинилась теж уся група. Над ними показався вже шостий гелікоптер і полетів у напрямі села...

— Ох, яке ж це пекло на землі! Ні? Ні! — пронизливий голос Дж. Ґудвин різко шарпнув повітрям. І в цій хвилині прокинулось у ній бажання, щоб її, як це бувало не раз у дитинстві, коли вона гралась у хованку — її дуже втомлену знаходила мати та несла додому... У цій скаженій ловитві совєтських літаків Дж. Ґудвин почувалась як у якомусь безконечному, жахливому кошмарі. Їй перехоплювало віддих і вона була близька сліз. Але не було ради, треба було йти далі і далі...

І в цій хвилині Дж. Ґудвин почала молитись: „Ох, Боже мій, ох, Боже мій, спаси мене!" ... І не застановляючись, вона повторяла ці слова знову... і знову... Ця безустанна молитва вплинула на неї заспокійливо, — пише вона, — навіть її віддих став більш рівномірним. Вправді вона й далі була перелякана, але розпачлива гістерія її залишила зовсім.

Проходячи полем дуже швидко, Дж. Ґудвин, розповідає, що вона за кожним її кроком болюче відчувала як штани із шорсткого афганського грубого полотна натирали, ранили шкіру на її ногах... Здавалопсь, далі йти було годі... Але вона посувалась зі іншими, аж враз впала, а потім... знову, ... а тоді встала серед поля навколішки і сили її зовсім залишили... Так і думала, що там вже зостанеться... Але в цьому ж моменті над нею нахилився Ваківь і допоміг їй піднятись. Та її руки він вже не випускав аж до кінця... І Дж. Ґудвин пише, що й досі не знає, чи тому він тримав її увесь час за руку, щоб їй допомогти, щоб вона раз-у-раз не падала, чи більше може тому, щоб вона не відчувала осамітнення... І каже вона, що „ніколи вона ані перед тим, ні будь-коли пізніше не почувалась так добре в контакті з іншою людиною, як тоді серед отого чужого поля".

Чи не чудо, бож вкінці приблизно біля четвертої... години на світанку, вони, — як про це розказує американська журналістка — зайшли на край села. Звідтіля вийшов їм назустріч якийсь приязний чоловік і, привітавши, повів до одного дому. Зараз, на самому його переді, зібралась велика череда овець, загороджуючи їм дорогу до входу. В бажанні якось поміж них продістатись Дж. Гудвин стала бездумно і безглуздо повторяти: „Вибачте мені, вівці, вибачте..." Враз, спам'ятавшись, вона вголос гістерично, розсміялась.

Кілька тижнів пізніше, щасливо пройшовши афганський кордон, на межі Пакістану, — пише Дж. Ґудвин, — вони пробирались в напрямі головної афганської квартири повстанців — борців за свободу. Один із них запровадив її до безпечної і затишної кімнати, щоб там вона змогла спокійно відпочити і переспатись.

Але вона ще не хотіла спати, ще насолоджувалась спокоєм і відпочинком. Враз на долівці завважила закинуту газету, писану англійською мовою. І хоч як вона була виснажена — в ній прокинулася навичка журналіста — завжди жадного інформації. Раптом вона побачила наголовок вістки: „Совєтський військовий гелікоптер атакує журналіста". А відтак, у дальших рядках вістки, було написано: „Американський фотограф, який подорожував з американським журналістом, що його вбито в Афганістані, заявив, що атаку на них повели совєтські гелікоптери". І американська журналістка в той момент подумала: „Вкінці погрози совєтських властей, що коли вони завважать на терені афганських повстанців закордонного журналіста, то його застрелять — виконано". Вона знала, хто був Чарлз Торнтон, який загинув під час війни на службі американського репортера... Це був п'ятидесятирічний кореспондент газети „Арізона Репаблік" і батько двох дітей...

Вкінці свого репортажу Джен Ґудвин пише, що — „читаючи це повідомлення, мене вдарив морозний холод: адже Чарлз і я в тому ж самому часі виконували цю ж саму працю — з цією лиш різницею, що його щастя у той мент покинуло, а мене моє щастя зберегло..."

* * *

Вкінці конечно треба добавити, що хоча війна в Афганістані триває уже сім років — у цій країні і досі без ніяких змін. Вправді совєтська влада, затіявши сама цю війну... великодушно раз-у-раз заявляє про виведення своїх військ із Афганістану, проте совєтські танки ще й досі переорюють неродючу вже від років афганську землю, а з літаків і гелікоптерів стріляють не лиш в геройських борців за свободу, але й в цивільне, безборонне населення. А Захід, йому наче зовсім байдуже, не встряваючи в совєтську інвазію, стоїть осторонь усього, хоч в перехресних вогнях цієї жахливої і нерівної війни поволі вигибає хоробрий афганський люд.

Св. п. Н. Котик-Кух

Майже кожного дня виповнені шпальти наших часописів повідомленнями про смерть відомих нам осіб. Відходять з цього світу старші, вмирають молодші, вмирають ті, що хворіли, вмирають і несподівано люди, чого ми найменше сподівались.

До таких належить бл. п. Надя Котик-Кух. Смерть прийшла несподівано 16-го лютого 1987 року. Вона викликала у всіх нас глибокий жаль і смуток. Довгі літа ми її знали, співпрацювали з нею в громадській праці, шанували і любили за її духові, шляхетні прикмети.

Покійна Надя була вірною дружиною мужа Влодка, люблячою мамою сина Юрка з дружиною Лесею та мала добром налите серце для сестри Люби, брата Євгена та всієї численної родини, яку однаково любила. І мала вона для нас усіх, приятелів, завжди особливу теплу усмішку і привітне слово в дні радости та в дні журби, бо дорогим було їй все, що носило українське ім'я. І хоч ми знаємо, що так, як вона, щоденно відходять з цього світу сотні, тисячі людей, але все таки в обличчі смерти стискається наше серце. Коли вривається нитка життя дорогої нам людини, то стає перед нами образ її життя, змагань, праці, її повна сильветка.

З Надею довелось мені працювати у воєнні літа 1942-1943 в Кооперативному Союзі в Белзі. В майже щоденних зустрічах пізнали ми її гарний характер: скромна, товариська, тактовна та ввічлива, спокійна у поведінці, а понадусе обов'язкова в праці. Ці риси характеру зискали їй симпатії всіх співробітників союзу. Та, на жаль, це була війна. Весною 1944 року треба було покинути Белз, а згодом і рідну землю і йти у світ за очі. Прийшлося пережити страхіття війни. При частих бомбардуваннях жити в холоді і голоді. Та Боже Провидіння допомогло їй з родиною пережити війну в Німеччині. А після війни треба було пробиватися серед нових, чужих обставин і боронитися від виїзду на „родіну". Коли ж життя унормувалося, покійна Надя використувала час для вдосконалення свого знання. Вона вписалася в університет на філософічний факультет і закінчила його ступенем магістра. А коли настав час переселення з Німеччини до нових країн поселення, виїхала з родиною Котиків в 1949 році до Америки і поселилася в Джерзі Ситі.

Початки були тяжкі. Треба було заробляти на життя і вростати в американський світ, не забуваючи українського. Своє знання присвятила вона розбудові громадських установ. Як професійний педагог була директоркою в школі українознавства в Джерзі Ситі. Тут була головою Відділу Союзу Українок, а коли переїхала до Нюарку, то була там в щадниці „Тризуб" керівником відділу. На першому З'їзді Об'єднання Надбужанців в 1981 році була вибрана фінансовою референткою Центрального Комітету, і на цьому пості вона виявила великі фінансово-організаційні здібності, ведучи взірцево виказ жертводавців, які були проголошувані в бюлетенях Об'єднання, як і надруковані в першому томі великого збірника „Надбужанщина" (960 сторінок друку), що появився в травні 1986 року.

Замкнулася життєва книга покійної Наді. Замкнулася, та не для усіх. Її часто будуть відкривати чоловік Влодко, син Юрій з дружиною Лесею та її рідні сестра Люба і брат Євген і вся ближча та дальша родина.

Надія Котик-Кух

Остання наша зустріч була кілька тижнів тому (7-го грудня м. р.) в гостині у новому домі подружжя Кухів в Денвиллі. Обоє господарі гостили родину, крім якої були дві родини приятелів: подружжя Христина і Юрій Навроцькі і ми, я з дружиною. В дружній атмосфері пройшов нам день. Прощаючись Надя сказала: „А найближча наша зустріч буде в нас, коли зазеленіють ліс і сад, а спів пташок пригадає нам Україну". Та інакша була Божа воля. На жаль, Надю не до Денвиллю, а до Бавнд Бруку приїдемо відвідати. Спочила покійна на затишному цвинтарі біля своєї матері. Похорон відбувся в суботу, 21-го лютого 1987 року з церкви св. Андрія в Бавнд Бруку.

На панахиді в п'ятницю, 20-го лютого, в похоронному заведенні Литвина прощав покійну від щадниці „Тризуб" в Нюарку Роман Ричок. Заведення було вщерть заповнене родиною та приятелями. Поминальну Службу Божу з панахидою в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку відправили місцевий парох о. ігумен Михайло Кучмяк і о. прелат Антін Борса, колишній парох в Джерзі Ситі. Співав гарно місцевий церковний хор під диригентурою М. Добоша. Дуже гарними словами згадав покійну о. М. Кучмяк. Над свіжою могилою прощав св. п. Надію Микола Семанишин. На поминках промовляли: від Об'єднання Надбужанців Іван Базарко, Христя Навроцька, як давня приятелька родини покійної, від Українського Вільного Університету О. Кисілевська-Трач і Таїса Богданська, згадуючи пильність покійної в праці в щадниці „Тризуб". На закінчення поминок, які молитвою починали і закінчили отці Кучмяк і Борса, брат покійної Євген зворушливо подякував усім за численну участь в похоронах та прочитав телеграму, що її надіслав з Вінніпегу голова Об'єднання Надбужанців Семен Романів.

Перестало битися шляхетне серце Наді Кух. Її смерть вразила не тільки родину, але і нас усіх, з якими вона працювала в громаді і з якою ми жили в сердечній дружбі. Кажуть, „щойно під вечір видно, яким був день". І всі ми з болем тепер відчуваємо брак св. п. Надії, коли сонце, яке вона так любила, зайшло назавжди.

Іван Базарко

СОВЄТСЬКІ ВЛАСТІ звільнили з табору невільничої праці в Сибірі, біля місцевости Норильськ, Сергея Ходоровіча, відомого совєтського дисидента, який вже прибув із Сибіру до Москви, як повідомляє про це пресове агентство Ройтерса. С. Ходоровіч свого часу завідував фондом допомоги політичним в'язням і їхнім родинам. Він був на листі академіка Андрея Сахарова, яку він вислав свого часу на адресу генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Горбачова.

ПОВІНЧАЛИСЯ

Ліда Шикеринець

з

Куртом Бельмер

Ліда Шикеринець дочка П-ва В. Шикеринців замешкалих в Брукпині, Н. Й., одружилася з Куртом Бельмер, сином П-ва К. Бельмер з Бремену, Західня Німеччина.

Чину вінчання довершив о. Юджін Скуео 8-го листопада 1986 року в церкві св. Патрика в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Молода п-ні Белмер є ґрадуанткою Пейс Університету в Ню Йорку.

Молодий п-н Белмер є заступником президента торговельної фірми Нарґупф-Юніґас Інк., що має осідок в Ню Йорку.

А. Коряґін...

(Закінчення зі стор. 1)

вився виїхати поки їхній третій син Іван, який ще відбуває кару в концтаборі не буде звільнений і не дістане дозволу на виїзд з родиною.

Під час розмови він настоював на створенні комісії, може навіть з участю міжнародної психіятричної організації, що було б ідеальним, бо тоді число „пацієнтів" у „психушках" напевно зменшиться.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ «САМОПОМІЧ» У ДІТРОЙТІ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, 29-го БЕРЕЗНЯ 1987 РОКУ О ГОД. 1:30 ПО ПОЛУДНІ

В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ЦЕНТРУ
26601 RYAN ROAD, WARREN, MICHIGAN

ПОРЯДОК НАРАД

1. Відкриття
2. Відчитання протоколу
3. Звіт Президента
4. Звіт скарбника
5. Звіт Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами
7. Внески і запити
8. Вибори
9. Закриття

По Загальних Зборах відбудеться бенкет із мистецькою програмою

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

„САМОПОМІЧ"

в Нюарку, Ню Джерзі

відбудуться

в суботу, 28-го березня 1987 р.о год. 6-ій веч.
в залі Українського Народного Дому
140 Проспект Авеню, ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

Звичайний порядок нарад.
Проситься Членів про численну участь!
Окремих повідомлень не висилається.

РАДА ДИРЕКТОРІВ

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Відділу ОУА „Самопоміч" в Нюарку, Н. Дж.

відбудуться

в неділю, 5-го квітня 1987 р., о год. 4-ій по пол.
у Пластовім Домі, 736 Санфорд Аве., Нюарк, Н. Дж.

Членів запрошує до участи

УПРАВА ВІДДІЛУ

УВАГА: збори пічнуться півгодини пізніше з важністю рішень без огляду на число присутніх членів.

Українське Патріярхальне Товариство
Відділ у Трентоні, Н. Дж.
запрошує всіх на

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ
в пошану
Святої Пам'яті

ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Доповідь **„Визнання Патріярхату — Заповіт Патріярха Йосифа і мета Його послідовників**
виголосить *ред. Василь Пасічняк.*

Після доповіді відбудеться дискусія.

Заля при церкві св. свщм. Йосафата
Неділя, 29-го березня 1987 р., год. 2:30 по пол.

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО

в суботу, 4-го квітня 1987 р., о год. 3-ій по пол
в Пластовому Домі в Ню Йорку, Н. Й.
при 144 Друга Авеню

відбудуться

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ПЛАСТОВОЇ КОРПОРАЦІЇ

„МОЛОДЕ ЖИТТЯ"

ЗІ ЗВИЧАЙНОЮ ПРОГРАМОЮ НАРАД

Просимо усіх ВШ. шеровців взяти участь у Загальних Зборах

ДИРЕКЦІЯ

ПОДЯКА

Ми вже давно розпрощались мій незабутній Друже, коли 30-ий золотий листопад болючого 1986 року проклав Тобі дорогу до вічности, покинув Ти мене Дружину, Дітей та Внуків у глибокому смутку.

Прощальні слова д-ра Евгена Ґіля над могилою мого Чоловіка

бл. п. мґр. прав

ВОЛОДИМИРА ПРОЦІНСЬКОГО

У незбагнену дорогу до вічности відпроваджуємо Вашого Дорогого Мужа, Батька, Дідуся, Члена Вашої великої рідні та визначного члена Вашінґтонської Громади. Сумно звучать похоронні Співи, душевний жаль та печаль серця доходить до вершка.

Не грають свято-юрські дзвони города Львова, де бл. п. Володимир Процінський прожив молоді літа. Шелестить осіннє листя, а легітний вітер співає сумну пісню довічного розтання.

Проте не плакати Вам.

Ваш Муж, Батько, Дідусь чесно пройшов свій життєвий шлях і чесно закінчив мандрівку на цій „Долині Сліз". Любив свою Дружину, Дітей та Внуків щирою батьківською любов'ю та трудився для Вас все життя, змагавсь із труднощами життя, радів Вашими успіхами та сумував разом з Вами у Ваших життєвих турботах. Все був вірний нашим релігійним та національним Ідеалам.

У Вашінґтонській Громаді був ініціятором співочих виступів та організатором хорів.

Сьогодні — Мґр Володимир Процінський стає на пробу і суд перед Всевишнім.

Ми прощаємо Його в незбагнену дорогу до вічністи нашою журавлиною піснею —

Видиш брате мій,
Товаришу мій...

Розійшлась сумна Вашінґтонська Громада ще не протоптаними стежками з місця — де Всі Святі спочивають.

Хай не тривожиться серце Ваше — Віруйте в Бога — сказав Ісус Христос до Апостолів.

І я з тою вірою у Всемогучого Бога, молитвою обгортаю істинну правду — Бог дав — Бог взяв.

Вдячні ми із глибини серця Родині, Приятелям, Знайомим та всім доброзичливим людям, котрі сердечно-щиро нам співчували.

Вам всім дякуємо за Святі Служби Божі, квіти, пожертви на різні цілі, листи та цілющі молитви.

Із глибини мого зболілого серця — найщиріша подяка Всеч. о. Тарасові Лончині, пароховi Помісної Української Католицької Церкви св. Тройці, котрий у наших скорботах був духовним провідником, сином і братом — глибоко відчував наші страждання.

Отець Святими Літургіями й похоронними відправами — попрощав мого Чоловіка на вічне життя.

Щира подяка Інж. П. Крулеві, що з гуртком приятелів — співаків тою ж журавлиною піснею прощав Влодка на безповоротну дорогу.

Безмежна подяка всім, що взяли участь у похоронних відправах, Тризні та д-рові Старосольському дякуємо за теплі спогади про мого Невіджалуваного Чоловіка.

Паням: Ані Гаврилюк і д-р Лярисі Фонтані за прилагодження Тризни, їхню відданість та співчуття.

У світлу пам'ять мого Чоловіка просили про Святі Служби Божі: Свята Літургія — Собор Пресвятої Богородиці — родина, Сестрицтво Почаївської Богоматері, 78-ий Відд. СУА, М. Г. Раковські, Н. Кравчук-Аєрс, М. І. Ставничі, Ю. Л. Раковські, Т. Кічоровська, Мирон і Галя Утриско.

Під час Різдва в пам'ять Мартусиного Тата світло світилось на Ялинці в Католицькій Церкві, Лебанон, Вірджінія.

На Будівельний Фонд церкви св. Тройці:

200 дол. — Олег Процінський;
по 100 дол. — М. М. Фляннері, М. Н. Захарченко, Н. М. Базарко, д-р Т. М. Залуцькі, д-р І. М. Ільчишин, Ю. І. Волошин;
75 дол. — Ю. Е. Яськів;
по 35 дол. — О. Б. Козак, Т. Кічоровська;
по 50 дол. — М. А. Мостович, Я. М. Волошин, В. О. Лев, д-р А. Н. Марк, Я. О. Салук, А. Х. Салук, І. Н. Ґавдяк, д-р Е. А. Ґіль;
по 25 дол. — О. М. Поліщук, І. Т. Корж, І. Б. Петрунцьо, О. М. Раковські, Т. К. Бень, А. Н. Кравчук-Аєрс, С. Ф. Кравець, о. Тарас і Л. Лончина, О. Л. Білоус, О. Ф. Алюззо, О. Дрежньовський, С. Л. Процик, Т. Б. Ясінські, Ю. Сеник, О. І. Зенюк, М. Г. Утриско, П. Фляннері, Л. М. Лампіка, Р. Воробець, д-р О. А. Гаврилюк, І. М. Ставничі, І. Кость, І. Ільчишин і А. О. Ґавдяк, Г. Хамула, С. Кузь, І. У. Сось, Поля Книш і Зоріяна Луцька;
по 20 дол. — д-р Л. Н. Бабяк, М. Перейма, Х. Громоцька, д-р Я. Д. Ґелета, д-р Ю. О. Старосольські, А. О. Ґалиш, В. С. Надраґа, Д. Корбутяк, д-р Л. Фонтана, А. Когутяк;
по 10 дол. — Джун Джонсон, Ж. Осґуд і 5 дол. — І. Гуляvий
10 дол. — Клюб — Лебанон.

150 дол. — Ярослава Гірна на Українські Студії в Гарвардському Університеті.

100 дол. — Інж. Лев і Александра Яцкевичі на Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії, Па.

75 дол. — д-р В. Л. Базарки на українську католицьку церкву св. Йосафата, Парма, Огайо.

Нехай Господь Бог винагородить Вас всіх стократно.

Безмежно вдячні:

ЕМІЛІЯ ПРОЦІНСЬКА з дітьми — ІГОРЕМ, МАРТОЮ І ОЛЕГОМ

В ДЕСЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ у ВІЧНІСТЬ

нашої Найдорожчої і Незабутньої

ДРУЖИНИ І МАТЕРІ

бл. п.

МАРІЇ ПАЛІЙ

з роду БЕХ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Лаврентія в Лоренс, Кензас
у суботу, 28-го березня 1987 р., о год. 7:45 ранку

Про молитви за спокій Душі Покійної просять:

МИХАЙЛО — чоловік
ПЕТРО — син

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПО ВІДХОДІ У ВІЧНІСТЬ

св. п.

НАДІЇ КОТИК-КУХ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, дня 28-го березня 1987 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя при Стемфорд Авеню в Нюарку, Н. Дж.;

в суботу, 28-го березня 1987 р., о год. 7-ій ранку в парафії св. Володимира в Марлборо, Н. Дж., в домашній каплиці о. прелата Антона Борси в Абердін, Н. Дж.;

в суботу, 28-го березня 1987 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. Трійці в Сілвер Спрінґ, Мд.;

в неділю, 29-го березня 1987 р., о год. 10-ій ранку Служба Божа з Панахидою в українській католицькій церкві св. Родини в Вест Айсліп, Лонґ Айленд, Н. Й.

Просимо згадати Покійну в своїх молитвах.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 9-го березня 1987 року після тяжкої недуги упокоївся в Бозі

бл. п.

Олександер Кирилів

проживши 71 рік і був похований 12-го березня 1987 р. в Чикаґо, Ілл. на цвинтарі Elmwood

Горем прибиті:

дружина — НАТАЛІЯ
син — ВАСИЛЬ з дружиною ШЕРЕН та донькою ЕМІ
донька — ЛЕСЯ з мужем РАДЖЕР ГАНКІН та донькою НАДЕЮ
син — ІВАН
брат — ВАСИЛЬ з родиною в Україні
та ближча і дальша Родина є в Україні

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями і Знайомими, що дня 19-го березня 1987 р. відійшов у Вічність на 92-му році життя

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІД

бл. п.

ЯКИМ САЛЯК

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА за спокій душі Покійного будуть відправлені в п'ятницю, 20-го березня 1987 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Gray при 100 East Main Street, Port Jervis, N. Y.

ПОХОРОН в суботу, 21-го березня 1987 р. о год. 10-ій ранку в похоронному заведенні, а в 11-ій ранку ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в українській католицькій церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й., опісля на місцевий цвинтар.

Горем опечалені:

дружина — КСЕНЯ
сини —
ПЕТРО з дружиною ОРИСЕЮ і дітьми ХРИСТЕЮ і ЛЯЛЕЮ
ВАСИЛЬ з дружиною РОМОЮ і дітьми НАНОЮ і ОЛЕСЕМ
дочка — МАРІЯ з дітьми і внуками в Україні
сват — МИХАЙЛО РУБИЧ
та родини — САЛЯКІВ, КУЛИНИЧІВ, МОХУНІВ, ЗАВАЛИКУТІВ І КЕКІШІВ

На культурному...

(Закінчення зі ст. 2)

Досвід цивілізованого світу показує, що навіть крайньо протилежні інтереси можна узгіднити (Франція і Німеччина). Передумовою цього є взаємне довір'я, а цього дотепер не ставало. Тому може середньоевропейська солідарність в обороні прав людини зменшить взаємне недовір'я і приведе до передискутування спірних питань в атмосфері вільній від ресантиментів і підозрінь".

У тому, що автор написав про привернення пошани для принципу моралі у спілкуванні між народами Середньої Европи, а зокрема в наших взаєминах із поляками, нема багато нового. Навіть наші крайні середовища дійшли до висновку, що нашим спільним найлютішим ворогом є Москва, що нині не час нам згадувати про загарбану поляками Лемківщину, а полякам про Львів. Пора признатись до помилок минулого, бо без того неможливе політичне співдіяння нині й на будуче. Та нав'язання добрих відносин із нашими сусідами, хоч як важливе це питання, бо проти всіх нараз боротись годі, не є в моїх очах важливою й істотною справою, як піднесене Мілошом питання духової приналежности народів Середньої Европи. Політику можна міняти, направляти, достосовувати, і то навіть у короткому часі. Не так із ментальністю і духовістю народу. Вона формулюється віками, заглиблюється глибоко у психіку народів. А культурних настанов не можна легковажити. Культурна ідентичність, духовість, є основною підставою національної незалежности у політичному сенсі.

Вплив московської східньої духовости на нас непереможний. Уже більш як 40 років на еміграції живуть галичани поруч із нашими братами зі Східньої України, а ще досі ми „інші" як вони. Їздив я двічі на Україну. Мої колишні друзі і свояки нині „інакші", як я. Щось нове російське, гнітуче пригноблююче, в їх духовості. Жити з ними було б важко. Приїзджають наші брати з Галичини до ЗСА на відвідини. Не бачите які вони вже „інакші". Все це гнітучий вплив східньої духовости. Совєтські русифікатори знають, що вони роблять, коли так агресивно винищують уніятство в Україні. Вони знають, що це уніятство, це русло, яким просочується ворожа московському Сходові „західність" у душу народу.

Важко нині відперти тезу, що „Схід" — то Москва! Бо де інде можна його бачити? У Греції? В арабських маронітах, чи коптах? Духова „східність" — це московська східність, бо іншого „Сходу", крім московського нині не найдеш!

Біда жити на роздоріжжі культур — як Україна. Історія показала, що нинішній Схід — Москва для нашого народу загибіль. Але важко нам тепер беззастережно впадати в обійми Заходу, бо не все там морально здорове і стравне для нас. Тому може насправді час стати ідентифікувати себе поруч поляків, чехів й литовців та інших, як духово нація Середньої Европи і цю спільноту з іншими народами плекати. Від московського Сходу тікати під кожним оглядом і забути все, що нас ще з ними лучить.

Дуранті...

Закінчення зі стор. 2.

Вивчивши російську мову, Дуранті умів читати їх пресу між рядками. Взимі 1922 року проголошена була конституція СССР, в якій сказано, що сім суверенних держав Совєтського Союзу мають право відокремитися. Діставши копію цієї конституції, американські кореспонденти думали, що це друкарська помилка. І коли запиталися офіційних чинників з преси Департаменту закордонних справ, то дістали відповідь, що текст конституції правильний, бо рамки конституції не розраховують на те, щоб якась з цих держав думала відокремлюватися. Дуранті про те пише: „Вони дивляться вперед, коли прийде час, що інші держави, як Німеччина й Англія, а може, й Америка, схочуть стати членами Совєтського Союзу" (стор. 197)

Двадцять першого січня 1924 року помер творець большевизму Ленін. Його наслідником мав стати Троцький. Але, кілька тижнів перед смертю Леніна, захворів Троцький, вважаючи його за найбільшу „голову" після Леніна. Сталін використав неприсутність Троцького і перебрав владу й вкоротці, при допомозі ҐПУ зліквідував опозицію прихильників Троцького. Ленін помер від другого паралічу і в тестаменті бажав, щоб тіло його спалили, а майно передали на едукаційний фонд. Але Політбюро вирішило мати забальзамованого ідола, якого всадили до мавзолею, будова якого коштувала мільйон долярів.

Дуранті каже, що західньому світові важко зрозуміти азійську психіку росіян. Сталін, не раз вітав японського кореспондента словами, що він є теж азіятом. Більшість чужинців, що їдуть до Росії, забувають про те, що Росія — це Азія. Різноманітний нарід СССР, число якого — це більшість европейців, але немає і сумніву, що всі вони мають азійську ментальність (стор. 271). Там далі читаємо, що большевики у своїх плянах стосували засаду, що ціль освячує засоби.

Дуранті доказує, що большевикам вдалося колективізація тому, що дев'ять десятих населення Росії були бідолахами, а одна-десята — багатії, промисловці й купці, які могли також усе втратити, коли того забажала царська адміністрація. У квітні 1939 року Дуранті летів через Україну до Константинополя і „бачив нові політичні кадри при роботі; з того часу він не сумнівався, що знайшлася розв'язка аграрної проблеми й що весняний засіб буде успішним осягом" (стор. 322).

Він твердить, що для газети новинки є новинками, без огляду на те, як і коли ви їх дістали й „залишіть це все чортові", нехай він бере на себе відповідальність, але, якщо вам дають засекречені історії, то ви мусите респектувати тайну. Він мав двічі інтерв'ю зі Сталіном і дотримував товариство Літвінову в дорозі з Москви до ЗСА, після чого Америка, за президента Рузвелта, визнала в 1933 році Совєтський Союз „де юре".

Перечитуючи спогади Дуранті, про його 15-річне перебування в СССР і його особистий контакт з большевицькими верховодами, читач приходить до висновку, що цей довголітній і досвідчений кореспондент „Ню Йорк Таймсу" виконував у Москві таку працю, яка подобалася Сталіну. Він затаїв у своїх звідомленнях нечуваний в історії людства московський злочинний геноцид-голод в Україні в 1932-33 роках, і, мабуть, за це Сталін особисто його хвалив — за „добру роботу в його звідомленнях про СССР..." (стор. 166).